

Jaaroverzicht 2019

Italiaanse populieren behouden!

In mei 2018 werd een kapvergunning verleend voor de drie markante, meer dan 80 jaar oude Italiaanse populieren naast de brug over de ingang van de Vlij. Stichting Het Wantij liet meerdere deskundigen naar de bomen kijken, die concludeerden dat de bomen zonder gevaar konden blijven staan. De gemeente liet de bomen daarom zelf nogmaals keuren door een extern bureau dat concludeerde dat een flinke snoeibeurt voldoende was om elk eventueel gevaar af te wenden.

Hoewel de standpunten verschilden kwamen Stichting en gemeente overeen dat de bomen behouden blijven, maar wel flink gesnoeid zouden worden. Dat snoeien vond vorige maand plaats. We hopen dat de bomen volgend jaar weer snel zullen herstellen.

Botenloods aan steiger in Wantij moet weg!

In april dit jaar lag er plotseling een wanstaltig “gebouw” aan de steiger tegenover de jachthaven van de Graaff Watersport. Het bleek te gaan om een botenloods voor kano's. Deze botenloods is zeer storend voor het uitzicht van een aantal bewoners aan de Maasstraat en voor wandelaars. Bij navraag bleek dat er voor de loods geen vergunning was aangevraagd. Stichting het Wantij diende daarop direct een verzoek in om deze loods te verwijderen. Pas na uitgebreid onderzoek van de omgevingsdienst en vele mailwisselingen, kwam vorige week het besluit, dat de eigenaar (De Graaff) de loods moet verwijderen.

Met breuksnoei-methode kunnen veel oude bomen behouden blijven!

Stichting het Wantij wist ambtenaren van de gemeente enthousiast te krijgen voor het toepassen van de breuksnoei-methode waarmee veel oude bomen die anders omgezaagd zouden worden, kunnen blijven behouden. Met deze door bureau Storix ontwikkelde methode wordt stormschade nagebootst: takken worden afgescheurd in plaats van recht afgezaagd zoals met kandelaberen. Dit geeft behalve een veel mooier beeld ook een gezonde stressreactie van de boom, waardoor deze weer snel uitloopt.

De ambtenaren hebben inmiddels een cursus gevolgd en de methode is al op diverse plaatsen in Dordrecht toegepast. Voorbeelden: oude wilgen aan het Generaal Spoorpad en

in het Bospark bij het verzorgingstehuis de Merwelanden. Voor deze bomen waren al kapvergunningen afgegeven. Ook in het Wantijpark gaan een aantal grote populieren die regelmatig grote takken verliezen en gevaar kunnen geven voor voorbijgangers op deze wijze gesnoeid worden.

Deze manier van snoeien is grote winst voor de biodiversiteit: juist oude bomen zijn een bron van leven voor insecten, mossen, korstmossen, spechten, vleermuizen, etc.

Aanplant twintigtal bomen op de Staart langs Wantij tussen Prins Hendrikbrug en N3

In samenwerking met de gemeente is besloten langs het Wantij tussen Prins Hendrikbrug en de N3 een twintigtal nieuwe bomen aan te planten op plekken die zich daartoe lenen. Gedeeltelijk ter vervanging van reeds in de loop der jaren gekapte bomen en ook als extra. Er zullen naast populieren ook een aantal treurwilgen geplant worden.

Menig boom behouden na extra inspectie samen met de Stichting.

Afgelopen anderhalf jaar hebben vertegenwoordigers van de Stichting talloze bomen geïnspecteerd samen met ambtenaren van de gemeente. Het betrof bomen waarvoor al een kapvergunning was afgegeven of plannen voor waren. Deze inspecties vonden op vele locaties in Dordrecht plaats, de meest recente bij de kastanjabomen aan de Maasstraat. Het criterium voor de Stichting is steeds: "alleen als overtuigend aangetoond kan worden dat er direct gevaar dreigt gaan we akkoord met kappen of snoeien". Desnoods schakelt de Stichting zelf een deskundige in. Dat is dan ook meerdere malen gebeurd: bij de Italiaanse populieren, bij de wilgen aan Generaal Spoorpad, bij de wilgen ter hoogte Wantijschool, bij de witte abelen bij de ingang voor Villa Augustus en langs de Oranjelaan tussen Villa Augustus en Prins Hendrikbrug.

Meestal werd een oplossing gevonden waardoor de bomen behouden konden worden!

Bomenbeleid schiet te kort

Dit afgelopen jaar heeft de Stichting veel inspanningen verricht het bomenbeleid van de gemeente Dordrecht en ook de uitvoering daarvan kritisch onder de loep te nemen. De Stichting heeft bij uitstek heel veel ervaring en kennis opgebouwd die we aan de raadsleden regelmatig hebben trachten over te brengen.

Veel bomen gekapt bij bouwproject Schaerweide op voormalig Watertorenterrein

Sinds de plannen in 2006 het Watertorenterrein te gaan bebouwen zijn er wel honderd vergunning plichtige (dus dikker dan 20 cm) en talloze dunnere bomen gekapt, op het terrein zelf en aan de oever er omheen. Toen Villa Augustus werd aangelegd verdwenen er de vleermuizen die in de watertoren huisden.

Op het terrein ernaast, waar nu het woningbouwproject project Schaerweide is gerealiseerd, was in de loop van vele jaren een natuurterrein ontstaan achter de hekken van het Enecogebouw. Daar stonden heel veel bomen naast en rond een groot voormalig waterbassin dat bij de watertoren hoorde. Die zijn voor 2017 allemaal gekapt. In 2017 werd het haventje van Villa Augustus gegraven en legden tientallen grote en veel dunnere bomen het loodje. Sinds halverwege 2018 pakte de Stichting weer opnieuw de bescherming van natuur op dit terrein op.

Bomenkap Schaerweide sinds 2017.

Op het terrein bleven wel een kring van 5 bijzondere, grote en gezonde wilgen staan. Deze stonden de bouw niet in de weg. Wel stonden ze gedeeltelijk op de plek waar parkeerplaatsen waren gepland. Deze bomen hadden een prachtige entree gevormd naar de woningen. De Stichting heeft zich langdurig bijzonder ingespannen deze bomen te behouden; zelfs werd een alternatief bedacht waarbij bomen konden blijven en toch evenveel parkeerplaatsen konden worden gerealiseerd. Op bijzondere botte en oneigenlijke wijze werden alle argumenten van de Stichting verworpen en de projectleiding weigerde elk gesprek: hier begon de demonisering van de Stichting als tactiek om ons af te schudden. De wilgen werden gekapt.

Vervolgens werden kapvergunningen afgegeven voor bomen in de Wantijoever: eerst 17 bomen en daarna nog eens 9. (Plus tientallen dunnere boompjes). Daarmee was de maat voor de Stichting vol; argumenten of pogingen in gesprek te komen maakten geen kans en resteerde alleen de gang naar de rechter, zie volgende items!

Onderzoek bomen in oever door landschapsbureau Storix

Om de bijzondere waarde aan te tonen van de tussen de basaltkeien groeiende bomen in de Wantijoever, riep de Stichting de hulp in van onderzoeksbureau Storix. Dit resulteerde in een klinkend rapport: het was duidelijk dat deze onderzoeker zeer enthousiast was geworden over de bijzondere bomen die hier onder bijzondere omstandigheden groeien. Zijn voorstel was zo hier en daar wat dunnere boompjes “kort te zetten” om doorkijkjes te creëren naar het Wantij en om een aantal bijzondere en grotere bomen beter zichtbaar te maken. Vervolgens kan de strook bomen (in feite een Tiny Forest) duurzaam beheerd worden als hakhoutbos. Een grote aanwinst voor natuurbeleving van toekomstige wandelaars langs deze oever.

Het rapport werd aan het college gestuurd en er werd verzocht Storix uit te nodigen voor nadere toelichting: er kwam zelfs geen enkele reactie!!

Rechter verbiedt kap bomen Wantijoever Schaerweide/Enecogebouw

De gang naar de rechter was de enige manier om te pogen de bomen te behouden: het heeft veel voorbereidingstijd gekost, maar de uitspraak van de rechter was er dan ook naar: 9 van de 10 door de Stichting ingebrachte argumenten werden door de rechter bevestigd. De bomen mogen niet gekapt en de gemeente moet opnieuw het bezwaar van de Stichting gaan behandelen; wordt vervolgd....

Zorgvuldige aanpak Essentaksterfte spaart veel bomen

Er staan ongeveer 8 à 9000 essen in Dordrecht, dat is zo'n 20% van het gehele bomenbestand. Nadat in veel bomen de essentaksterfte was geconstateerd had de gemeente het plan om de essen allemaal binnen tien jaar te kappen. Voor 2019 zou begonnen worden met 840 essen. Daarvoor was bij de gemeenteraad al 300.000 euro gevraagd en toegezegd! Dat was voor de Stichting een belangrijk moment om zich te verdiepen in de essentaksterfte: De gedachte was dat een voorzichtige aanpak mogelijk moest zijn, waarmee wellicht veel bomen behouden konden worden. Na het bestuderen van onderzoeksrapporten en het inwinnen van informatie bij deskundigen, waaronder onderzoekers van de Universiteit Wageningen, lukte het om in gesprek te gaan met de gemeente. Die was aan het twijfelen over de eerder gekozen aanpak. Het resultaat van deze communicatie was dat er een voorzichtiger aanpak kwam: alleen bomen kappen die in zodanig slechte staat zijn dat ze door takbreuk of omvallen een gevaar vormen voor de omgeving. Dit bleken er 240 te zijn. Van duizenden andere bomen worden de komende jaren de dode takken verwijderd en gesnoeid. Gehoopt wordt de essen op deze manier zo lang mogelijk te behouden en de kans te geven te herstellen. De Stichting is zeer verheugd over deze inzet van de gemeente.

Aanpassing plannen aanpak Essentaksterfte in Parkschap Hollandse Biesbosch

In het speelbos van de Merwelanden heerste al tien jaar de essentaksterfte met als gevolg veel dode en omgevallen bomen: een zeer treurig schouwspel. Het plan van het Parkschap was ze allemaal in een keer te kappen. Daartegen kwam de Stichting met succes in verzet: bij de beheerder vond de Stichting een luisterend oor en de bereidheid de plannen aan te passen. Na uitgebreid overleg werd besloten de kap van de essen gefaseerd, verspreid over meerdere jaren, aan te pakken en zoveel mogelijk nog gezonde essen te behouden. Daarmee wordt recht gedaan aan de bijzonder grote ecologische waarde van dit gebied grenzend aan het Natura 2000 gebied de Sliedrechtse Biesbosch....

Stil Protest op Prins Hendrikbrug tegen bomenbeleid succesvol

Gedurende dertien weken heeft Stichting Het Wantij op de Prins Hendrikbrug iedere vrijdag om 17.00 uur geprotesteerd tegen de door de gemeente verleende vergunning voor de kap van gezonde bomen aan de Wantijoever achter het brugwachtershuisje. De laatste keer kwamen de activisten op de brug bijeen om aan de voorbijgangers te laten weten dat de bomen blijven staan vanwege de gewonnen rechtszaak! De actie was zeer succesvol, zowel vanwege de grotere bekendheid die aan deze misstand werd gegeven, als vanwege de vele steunbetuigingen o.a. door het tekenen van de petitie. Het aantal deelnemers varieerde per keer van 3 tot 25 personen!

Fietspad langs Wantij school weer terug op oorspronkelijke breedte, bomen gespaard.

Vanwege de renovatie van de Merwedestraat werd de verbinding tussen Maastraat en Plein 1940-1945, tot dan toe een fietspad, geasfalteerd en verbreed om door eventueel noodzakelijke hulpdiensten gebruikt te kunnen worden. De Stichting had na dit asfalteren bedongen dat het pad na de werkzaamheden weer teruggebracht zou worden tot de oorspronkelijke breedte van het fietspad. Van belang was de wortels van de bomen weer lucht te geven door verwijdering van het asfalt en te voorkomen dat er voor auto's via de

Maasstraat een sluiptweg zou ontstaan voor de vaak drukke route over de Merwedestraat. Daarmee dreigde de rust van dit groene gebiedje aan het Wantij verloren te gaan. Het kostte echter nogal wat moeite om de projectleiding aan de afspraak te houden, maar dat lukte uiteindelijk wel.

Zieke wilgen langs Wantij ter hoogte Wantijschool blijven nog even staan.

Bij 7 wilgen langs het Wantij, ter hoogte van de Wantijschool, werd in de loop van 2018 de watermerkziekte geconstateerd en werden kapvergunningen aangevraagd. De Stichting bracht het argument in dat deze ziekte op zich geen reden hoefde te zijn de bomen te kappen: verspreiding was gezien de vele zieke wilgen in de Biesbosch toch niet tegen te gaan. Na bespreking met de gemeente werd besloten de bomen te laten staan zolang er geen gevaarlijke situatie zou ontstaan. Helaas moesten na twee jaar drie bomen het veld ruimen. Toch hebben vele wandelaars gedurende deze “extra tijd” nog van deze bomen kunnen genieten; we hopen dat de resterende bomen het nog een tijdje volhouden... De Stichting heeft gevraagd om op de vrijgekomen plekken een aantal treurwilgen te planten, om zo wat variatie in het beeld te krijgen.

Natuurwaarde onderzoek Stadswerven; migratie via Wantij van (inter)nationaal belang!

Arno Boesveld (Biesbosch ecooloog) heeft op verzoek van de Stichting deze zomer een grootschalig onderzoek naar natuurwaarden op Stadswerven gedaan. Aanleiding was de herhaalde bewering van het college: *“dat er helemaal geen natuurwaarden zijn en dat er ook geen plaats voor is in de nieuwe plannen.”* Intussen had de Stichting al herhaalde pogingen gedaan belangrijke natuurlijke elementen op het Watertorenterrein te behouden (zie hiervoor). De Stichting heeft alles in het werk gesteld om, ook met behulp van diverse politieke partijen, het belang van behoud van migratie van soorten flora en fauna, juist in dit gedeelte van het Wantij duidelijk te maken. Het gaat erom dat de uitwisseling van soorten tussen Natura 2000 gebieden de Sliedrechtse Biesbosch en aan de Oude Maas en natuurgebieden langs de Noord, zoveel mogelijk ongestoord kan plaatsvinden. Er werd zelfs een motie op initiatief van GroenLinks ingediend en aangenomen. Daaruit volgde de toezegging van het college om voor het eind van dit jaar een visie voor natuurontwikkeling aan het Wantij te schrijven. Nu al blijkt dat het college zich niet aan die verplichting heeft gehouden! Intussen gaat de afbraak wel door: er komen steeds meer oevers met betonnen trappen en stalen damwanden. Daar natuurlijke oevers langs het

Wantij van groot nationaal, maar ook internationaal belang zijn, zal de Stichting er alles aan doen, desnoods via de rechter, om deze te realiseren.

Schoon water in onze rivieren!!

Lozingen op Wantij door Evides

De Stichting heeft zich sinds half 2018 regelmatig laten horen als het ging om te protesteren tegen de vervuiling van het Wantij en Beneden Merwede met name wat betreft de niet in het milieu afbreekbare stoffen en door Dupont/Chemours geproduceerde stoffen PFOA en GENX.

Behalve Chemours droeg ook Evides zijn steentje bij aan de vervuiling: naast vele andere chemische stoffen loost Evides jaarlijks grote hoeveelheden water met GenX en PFOA vanuit de (industrie)waterzuivering op het Wantij! De aanwezigheid van deze stoffen werd in het eerste contact met de waterkwaliteits-manager van het bedrijf glashard ontkend. Via een WOB-verzoek bij Rijkswaterstaat werd duidelijk dat deze stoffen wel degelijk al jaren illegaal werden geloosd! Pas nadat de Stichting hier vragen over had gesteld kwam RWS in actie; niet door de lozing te verbieden maar door een vergunning af te geven! De Stichting heeft vervolgens een zienswijze ingediend met o.a. voorstellen die lozing te verminderen en om op z'n minst goed te controleren wat dit bedrijf in het Wantij loost. Inmiddels is dankzij de zienswijze van de Stichting in de vergunning opgenomen dat er debietmeters door Evides moeten worden geplaatst, zodat de hoeveelheid geloosd afvalwater gemeten kan worden. De voorstellen voor vermindering van de lozing werden door RWS afgewezen. Waarschijnlijk wordt deze onverkwikkelijke zaak vervolgd met het indienen van een bezwaar.

Aanvraag onderzoek naar milieu en gezondheidseffecten van PFAS bij de VU Amsterdam

Einde 2018 werd door de Stichting een voorstel gedaan voor een onderzoek naar de milieu en gezondheidseffecten van PFAS bij de afdeling ecotoxicologie van de VU Amsterdam. Dit heeft in korte tijd geleid tot een uitgebreid onderzoeksvoorstel bij de NWO ondersteund door een twintigtal partijen die de noodzaak zien van meer kennis over deze stoffen en willen bijdragen zo'n onderzoek mogelijk te maken.

Er staan inmiddels veel onderzoekers klaar om te beginnen, maar bij de selectie door de NWO is dit onderzoek om onnavolgbare redenen afgevallen.

De Stichting heeft daarom een brief aan de Minister gestuurd met het verzoek dit onderzoek alsnog mogelijk te maken. Dit verzoek is in behandeling.

Rechten van de rivier; drinken uit de rivier moet weer mogelijk worden

De Stichting vindt dat het mogelijk moet zijn rechten aan de rivier te geven, zoals dat al op een paar locaties op de wereld is ingevoerd. Naast dierenrechten dus ook rechten voor de rivieren. Tot nu toe is dat een brug te ver voor onze huidige wetgeving, maar er zijn initiatieven dat te veranderen. De huidige situatie waarin we de rivieren en de zeeën kunnen gebruiken om wat dan ook te lozen is buitengewoon kwalijk; respectloos naar de rivieren (de belangrijke levensaders voor mens en dier) en de gezondheid van de aarde.

Een zeer sympathiek en invloedrijk project is dat van Lian Phoa met "Drinkable Waters" waarmee de Stichting regelmatig in contact staat: we moeten er naar streven de rivieren zo

schoon te krijgen dat we eruit kunnen drinken. Dat is geen illusie, maar kan als we dat willen werkelijkheid worden!

Om het bewustzijn te vergroten heeft Lian o.a. wandeltochten gemaakt langs rivieren, zoals de Maas van bron tot zee en gaat zij binnenkort naar China om daar wederom een tocht langs rivieren te maken.

Doneren

Stichting Het Wantij kan uw bijdragen goed gebruiken!

Kies uw bank en maak een bedrag over naar rekeningnummer **NL06 TRIO 0379 3165 87**, ten name van **Stichting Het Wantij, Dordrecht**.

 ABN-AMRO	 ING	 ASN BANK
 Triodos Bank	 SNS Bank	 Rabobank